

TRANSPORDIAMET

OTSUS

25.09.2024 nr 1.1-8/24/7-1

**Mittepurustava kontrolli juhtorgani määramise
üldkorraldusliku ettekirjutuse 04.06.2024 nr 1.1-
8/24/4-1 kehtetuks tunnistamine**

Adressaadid

Transpordiameti poolt sertifitseeritud Osa – 145 hooldusorganisatsioonid, kes soovivad teha õhusõidukil või selle osadel mittepurustavaid kontrole.

Õiguslik alus

Komisjoni määrus (EL) nr 1321/2014 punkti 145.A.30 f) esimese lause kohaselt organisatsioon tagab, et töötajad, kes teevad või kontrollivad mittepurustavaid katseid, mis on seotud õhusõidukite konstruktsiooni või komponentide või mõlema jätkuva lennukõlblikkusega, on selleks kvalifitseeritud vastavalt Euroopa standardile või mõnele muule, sellega samaväärsele ja Euroopa Liidu Lennundusohutusameti (The European Union Aviation Safety Agency/EASA) poolt tunnustatud standardile.

Komisjoni määrus (EL) nr 1321/2014 punkti 145.B.120 a) „Nõuete täitmise meetodid“ kohaselt EASA töötab välja nõuete täitmise aktsepteeritud meetodid (Acceptable Means of Compliance /AMC), mida võib kasutada selleks, et kontrollida määruse (EL) 2018/1139 ja selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide ning rakendusaktide nõuete täitmist.

EASA tegevdirectori 14.06.2021 otsusega nr 2021/009/R vastu võetud nõuete täitmise aktsepteeritavate meetodite muudatuse (Acceptable Means of Compliance /AMC) punkt AMC 145.A.30 (f) lg 4 kohaselt olenemata standardi EN 4179 üldistest viidetest riiklikule lennunduse mittepurustava kontrolli juhtorganile (edaspidi NDTB – Non-Destructive Testing Board), peaksid kõik uuringud läbi viima töötajad või organisatsioonid, kes on sellise juhtorgani üldise kontrolli all. NDTB puudumisel riigis tuleks kasutada mõne muu liikmesriigi NDTB-d nagu on määratlenud pädev asutus.

Lennundusseaduse § 7 lg 10 kohaselt on Transpordiamet pädev asutus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1139 alusel vastu võetud rakendusmääruste mõistes, kui seaduses või selle alusel antud õigusaktis ei ole sätestatud teisiti.

Lennundusseaduse § 7 lõike 5 alusel võib Transpordiamet lennundustegevuse ohutuse tagamiseks teha lennundustegevusega tegelevatele isikutele üldkorralduslikke ettekirjutusi. Seega vajadusel on Transpordiametil õigus tunnistada kehtetuks antud üldkorralduslik ettekirjutus (HMS § 64 lg 1, 2).

Üldkorraldusliku ettekirjutuse põhjendus

EASA tegi 2023 aasta aprillis Transpordiametis ja selle järelevalve all olevates osa-145 hooldusorganisatsioonides Komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 628/2013 alusel standardimiskontrolli, kuidas kohaldatakse lennukõlblikkuse rakenduseeskirju ning leidis mittevastavuse nõude 145.A.30(f) rakendamisel, mis tuvastati mittepurustavaid kontrole (nondestructive testing- NDT) tegevas hooldusorganisatsioonis. Muuhulgas juhtis tähelepanu, et NDTB peab olema Euroopa Liidu liikmesriigist ja kuivõrd praegusel ajal on Transpordiamet tunnustanud Ühendkuningriigi NDTB-d (BINDT – The British Institute of Non-Destructive Testing), kes ei kuulu Euroopa Liitu, ei saa seda edasi tunnustada.

Transpordiamet arutas 08.12.2023 sektori esindajatega (Magnetic MRO AS, Aeroskills OÜ, Regional Jet OÜ), kes osutavad NDT teenust, milline Euroopa Liidu liikmesriigi NDTB võiks edaspidi pakkuda ja toetada NDT personali kvalifikatsiooni ja/või eksamiteenuseid vastavalt standardile EN 4179, kuna vastav organ Eestis puudub. Ühiselt otsustati, et otstarbekas on vahetada Ühendkuningriigi NDTB Iiri NDTB vastu, sest praegune 3. taseme vastutav NDT personal (ingl. k NDT Responsible Level 3), kes vastutab hooldusorganisatsiooni NDT personali pädevuse eest, on kvalifitseeritud ka Iiri NDTB akrediteeritud kvalifikatsiooniteenuseid osutava asutuse poolt. Seega hooldusorganisatsiooni dokumentides ei tuleks suuri muudatusi ning heakskiidetud isikud saaksid jätkata. Iiri NDTB kohta on nende kodulehelt (<https://www.iaa.ie/ndt>) leitavad pädevust ja vastavust hindavate auditite raportid jms, mis tõendab vastavuse standardile EN 4179 ja ei nõua lisaressurssi vastavuse tuvastamiseks kohapeal või muu ekspertiisi tegemist.

Arvestades eeltoodut, muuhulgas seda, et Eestis ei ole NDTB-d ja Eesti on seni tunnustanud Ühendkuningriigi NDTB-d ning EASA on juhtinud Transpordiameti tähelepanu asjaolule, et kõnealuse juhtorgani riik peab kuuluma Euroopa Liitu ning võttes arvesse sihtgrupiga peetud kõnelust ja nende poolt aktsepteeritud üleminekuaega, on põhjendatud asendada seni tunnustatud mitte Euroopa Liidu liikmesriigi NDTB liikmesriigi NDTB-ga.

Tuginedes lennundusseaduse § 7 lg 5 tegi Transpordiamet 04.06.2024 üldkorralduslikke ettekirjutuse nr 1.1-8/24/4-1 „Mittepurustava kontrolli juhtorgani määramise“, millisega tunnustas pädevaks Iiri NDTB juhtorgani ja kehtestas sertifitseeritud Osa- 145 hooldusorganisatsioonidele tähtajalised kohustused.

14.08.2024 teavitas Iiri NDTB juhtorgan (registreeritud TRAM DHS 13.5-6/24/23458-8) Transpordiametit, et seoses Iiri NDTB juhtorgani väiksuse ja piiratud ressurssidega ei ole nad siiski valmis oma liikmeskonda laiendama ning soovitati Eestil asutada oma NDTB juhtorgan, mis võiks toimida sarnaselt Iiri NDTB juhtorganiga.

Seoses Transpordiameti liikmeks võtmisest keeldumisega ei ole võimalik realiseerida 04.06.2024 Transpordiameti poolt väljastatud üldkorralduslikku ettekirjutust 1.1-8/24/4-1 ning see tuleb tunnistada kehtetuks. Üldkorralduslik ettekirjutus on haldusakt haldusmenetluse seaduse § 2 lg 1, § 51 lg 1 tähenduses. Haldusorgan otsustab haldusakti kehtetuks tunnistamise kaalutlusõiguse kohaselt, kui seadus ei keela haldusakti kehtetuks tunnistada või ei kohusta haldusakti kehtetuks tunnistama. Kuivõrd kõnealuse ettekirjutusega kehtestatud kohustuse mittetäitmise tooks kaasa Osa- 145 hooldusorganisatsioonidele määrusega (EL) nr 1321/2014 kehtestatud nõuetega mitte

vastavuse ja kuna sellist nõuet ei ole võimalik eelnimetatud põhjusel täita on põhjendatud kõnealune kohustus tunnistada kehtetuks koos üldkorraldusliku ettekirjutusega.

Tuginedes eeltoodud asjaoludele ja kaalutlustele otsustan:

1. Tühistada 04.06.2024 üldkorralduslik ettekirjutus nr nr 1.1-8/24/4-1 „Mittepurustava kontrolli juhtorgani määramine“;
2. Teha käesolev üldkorralduslik ettekirjutus teatavaks Osa-145 hooldusorganisatsioonidele ja avaldada Transpordiameti kodulehel.

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul selle teatavaks tegemisest alates vaide esitamisega Transpordiametile (Valge 4, 11413 Tallinn) haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või esitades kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Üllar Salumäe

direktor

lennundusteenistus